

© Traducerea și permisiunea pentru republicare au fost oferite de către Teodor Papuc în scopul includerii sale în baza de date HUDOC a Curții.

© The present text and the authorisation to republish it were granted by Teodor Papuc for the purpose of its inclusion in the Court's database HUDOC.

© La traduction et l'autorisation de republier ont été accordées par Teodor Papuc à son inclusion dans la base de données HUDOC de la Cour.

***Norman v. Regatul Unit* - [41387/17](#)**

Hotărârea din 6.7.2021 [Secția a IV-a]

Articolul 10

Articolul 10-1

Libertatea de a comunica informații

Urmărirea penală și condamnarea justificată a unui ofițer de penitenciar, pentru oferirea de informații despre penitenciar unui jurnalist, în schimbul banilor: *nicio încălcare*

Articolul 7

Articolul 7-1

Nullum crimen sine lege

Urmărirea penală previzibilă a unui ofițer de penitenciar, pentru oferirea de informații despre penitenciar unui jurnalist, în schimbul banilor: *nicio încălcare*

În fapt – Reclamantul – un ofițer de penitenciar la momentul relevant de timp – a comunicat informații despre penitenciarul în care lucra unui jurnalist de la un tabloid, în schimbul banilor, mai mulți ani la rând. În 2011, a fost inițiată o anchetă publică („ancheta Leveson”) privind conduita unor jurnaliști angajați la unele ziare din Regatul Unit, iar poliția a inițiat o anchetă penală („Operațiunea Elveden”) privind afirmațiile despre plăți necorespunzătoare făcute de unii jurnaliști unor funcționari publici. Poliția a solicitat de la proprietarul unui ziar, Mirror Group Newspapers („MGN”), detalii despre funcționarii publici care au fost plătiți pentru oferirea de informații. S-a semnat un Memorandum de Înțelegere („MdÎ”) între poliție și MGN pentru oferirea voluntară de materiale pentru Operațiune. În cadrul MdÎ, MGN i-a dezvăluit poliției numele reclamantului. Reclamantul a fost condamnat ulterior de încălcarea normelor profesionale ale funcționarilor publici la douăzeci de luni de închisoare. Reclamantul a contestat fără succes condamnarea sa.

În drept – (a) *Articolul 7:*

Reclamantul a susținut că conținutul infracțiunii era prea vag pentru a satisface exigențele articolului 7; argumentul său privind claritatea infracțiunii a vizat, în mod esențial, testul gravității, unul din cele patru elemente ale infracțiunii articulate de Curtea de Apel *Attorney General's Reference (nr. 3 din 2003)*.

Punctul de început al Curții a constat în explicarea testului gravității conținut de *Attorney General's Reference (nr. 3 din 2003)*. În acest caz, Curtea de Apel a subliniat rolul jucat de mobilul pentru care un funcționar public a acționat, circumstanțele în care conduita imputată a avut loc și consecințele încălcării, la stabilirea atingerii pragului pretins pentru gravitate.

Faptul că reclamantul a fost plătit pentru a dezvălui informațiile în discuție aparțineau, indubitabil, de mobilul acțiunii și mai făcea parte din circumstanțele în care conduita a avut loc. Prin urmare, trebuia să-i fi fost clar, înainte de a se angaja în acea conduită, că acceptarea plății în schimbul informațiilor putea fi un factor care va fi avut în vedere de tribunal, atunci când ar fi evaluat dacă infracțiunea a fost comisă. Curtea a fost de acord cu judecătorul de caz că faptul că reclamantul a ales să beneficieze de un număr de cecuri scrise pe numele fiului său a fost apt să dea naștere deducției că acesta știa că ceea ce face era greșit și că reprezenta o încălcare a obligațiilor sale. În particular, Curtea a considerat că încercarea de a ascunde plățile demonstra faptul că reclamantul era conștient de posibilul rol pe care plata banilor l-ar fi jucat în orice anchetă ulterioară privind încălcările. Reclamantul a susținut că

importanța plății pentru stabilirea existenței unei infracțiuni nu a fost pe deplin evidentă până la pronunțarea unei hotărâri judecătorești ulterior. Totuși, plata a fost doar unul dintre elementele avute în vedere de autoritățile naționale la stabilirea pragului cerut pentru gravitatea infracțiunii. Curtea a reiterat că articolul 7 nu excludea clarificarea graduală a normelor răspunderii penale pe calea interpretării judecătorești și că evoluția jurisprudenței ulterioare era conformă cu esența infracțiunii și putea fi prevăzută în mod rezonabil.

De asemenea, reclamantul trebuia să-și dea seama, din considerentele hotărârii *Attorney General's Reference (nr. 3 din 2003)*, că consecințele acțiunilor sale vor fi avute în vedere atunci când s-ar fi stabilit dacă era îndeplinit testul gravității. Tribunalele naționale au făcut trimitere la suspiciunea care plana asupra membrilor nevinovați ai personalului, ca rezultat al scurgerilor de informații din cauza unei surse necunoscute, la prejudicierea deținuților demonizați în presă și ostilitatea și lipsa de încredere generală pe care scurgerile le-au provocat atât în rândul oamenilor din penitenciar și între deținuți și personal; și că coruperea unui ofițer de penitenciar de maniera în care a avut loc în cazul reclamantului a subminat încrederea publicului în serviciul penitenciar. Aceste consecințe au fost grave și nu se putea spune despre niciuna din concluziile tribunalelor naționale că ar fi imprevizibile sau surprinzătoare.

În fine, descrierea testului gravității în sine din *Attorney General's Reference (nr. 3 din 2003)* avea tendința să sugereze că domeniul și proporția conduitei în discuție putea constitui un factor relevant atunci când se evalua gravitatea. Așa cum au reținut tribunalele naționale, reclamantul a dezvăluit informații unui ziar, în schimbul unor plăți, de patruzeci de ori pe parcursul unei perioade de cinci ani, prin încălcarea gravă a normelor despre a căror existență era conștient. Reclamantul a susținut că conduita lui trebuia sancționată doar în cadrul unor proceduri disciplinare, nu pe calea urmăririi penale. Totuși, conduita nu ieșea din câmpul de aplicare al legii penale doar pentru că reprezenta, totodată, o încălcare disciplinară.

Curtea nu a exclus că puteau exista cazuri în care, date fiind faptele precise, urmărirea penală și condamnarea pentru încălcarea obligațiilor profesionale ale unei funcții publice nu erau previzibile, în mod justificat. Totuși, date fiind motivele subliniate mai sus, ea nu a considerat că urmărirea penală și condamnarea reclamantului reprezentau un asemenea caz. La modul general, Curtea a fost satisfăcută că reclamantul trebuia să cunoască, iar dacă era necesar, să solicite consiliere juridică, privind faptul că prin oferirea unor informații din interiorul penitenciarului unui jurnalist, în schimbul banilor, de mai multe ori pe parcursul unei perioade de cinci ani, risca să fie găsit vinovat de comiterea infracțiunii de încălcare a obligațiilor profesionale ale unei funcții publice.

Concluzie: nicio încălcare (unanimitate).

(b) *Articolul 10:*

(i) *Dezvăluirea identității reclamantului*

Reclamantul s-a plâns că dezvăluirea identității sale de către MGN nu a fost voluntară, ci a rezultat din presiuni improprii din partea poliției și, prin urmare, a fost asemănătoare cu dezvăluirea forțată de către stat a numelui său ca sursă jurnalistică. Totuși, așa cum a subliniat Curtea de Apel, trimiterea făcută de judecătorul de caz la motivarea MGN de a asista poliția nu putea fi echivalată cu constatarea că MGN a fost presată să dezvăluie numele reclamantului. Termenii MdÎ îi permiteau MGN să refuze dezvăluirea informațiilor pe baza articolului 10, inclusiv a dreptului de a proteja sursele journalistice. MGN se bucura de accesul la consiliere juridică și, așa cum a reținut Curtea de Apel, era de neconceput ca aceasta să nu analizeze cu atenție dacă dezvăluirea informațiilor către poliție în contextul publicității Operațiunii Elveden și a Anchetei Leveson era atractivă. În aceste circumstanțe, Curtea a acceptat constatarea că dezvăluirea a fost „cu adevărat voluntară”.

În lipsa vreunei constrângeri asupra MGN de a dezvălui numele reclamantului, reclamantul nu a demonstrat că dezvăluirea îi putea fi atribuită statului reclamat și nu se putea susține că prin simpla solicitare a informației, prin încheierea MdÎ sau prin acceptarea primirii informației, poliția a interferat cu dreptul reclamantului garantat de articolul 10.

Concluzie: inadmisibilă (unanimitate).

(ii) *Urmărirea penală și condamnarea reclamantului*

Urmărirea penală și condamnarea erau prevăzute de lege și urmăreau scopurile legitime în interesele siguranței publice, al prevenirii comiterii de dezordini sau de infracțiuni, al protecției sănătății sau a moralei, al protecției reputației sau a drepturilor altora și al prevenirii dezvăluirii de informații confidentiale.

Cu privire la caracterul necesar într-o societate democratică al urmăririi penale și al condamnării, nu putea exista niciun dubiu că reclamantul s-a angajat cu bună-știință într-o conduită contrară exigențelor funcției sale publice și că întinderea și dimensiunea conduitei sale ilegale au fost semnificative. Curtea a mai acordat o pondere semnificativă în acest context prejudiciului serios provocat altor deținuți, personalului și încrederii publice în serviciul penitenciar, ca urmare a conduitei reclamantului. Prin urmare, a existat un puternic interes public ca acesta să fie urmărit penal, pentru a se menține integritatea și eficacitatea serviciului penitenciar și a încrederii publicului în acesta.

Pe de altă parte, tribunalele naționale au notat că nu exista niciun interes public privind majoritatea informațiilor dezvăluite de reclamant și că acesta nu a fost motivat, în primul rând, de preocupări legate de interesul public: în schimb, judecătorul care l-a condamnat pe reclamant a reținut că acesta a fost motivat de bani și de o antipatie puternică față de directorul penitenciarului. Mai mult, de vreme ce reclamantul nu a susținut în fața Curții că a acționat ca un avertizor de integritate, pentru Curte nu exista necesitatea să analizeze această chestiune, care era centrală în jurisprudența privind avertizorii de integritate, și anume existența unor canale alternative sau a altor mijloace efective pentru reclamanți de a remedia presupusa încălcare pe care reclamanții urmăreau să o dezvăluie (compară cu *Guja v. Moldova* [MC]). Totuși, Curtea a observat că judecătorul care l-a condamnat pe reclamant a subliniat faptul că, în calitate de reprezentant al sindicatului, reclamantul putea utiliza canalele oficiale de diseminare a informațiilor publice, dacă interesul public ar fi fost singura sa preocupare.

Așadar, motivele care au stat la baza urmăririi penale și a condamnării reclamantului au fost pertinente și suficiente.

Concluzie: nicio încălcare (unanimitate).

(Vezi și *Guja v. Moldova* [MC], [14277/04](#), 12 februarie 2008, [Rezumat](#))